

Åtvidabergs kommun
kommun@atvidaberg.se

Rektorn vid Alléskolan 7-9
hans.grimsell@atvidaberg.se

Beslut för grundskola och grundsärskola

efter tillsyn i Alléskolan 7-9
i Åtvidabergs kommun

Tillsyn i Alléskolan 7-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Åtvidabergs kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Alléskolan 7-9 besöktes av Skolinspektionen den 23 september 2014.

Fakta om skolenheten

På Alléskolan 7-9 går 379 elever i grundskolan och någon elev i grundsärskolan. Skolenheten leds av en rektor och eleverna är indelade i fem parallella årskursvisa klasser.

Av nationell statistik framgår att Alléskolans kunskapsresultat för grundskolans årskurs 9 har varierat under perioden 2009-2013. Andelen elever som har nått kunskapskraven i alla ämnen d.v.s. fått godkänt betyg (A-E från vårterminen 2013, G/VG/MVG tidigare år) har varierat mellan som högst 84,7 procent år 2009 och lägst 62,5 procent år 2013. Motsvarande värde för år 2014 är 73,6 procent. Under samma tid har det genomsnittliga meritvärdet varierat mellan som högst 216,5 år 2009 och lägst 192,4 år 2012. År 2014 är det genomsnittliga meritvärdet på Alléskolan 206,4. Motsvarande värden för riket är för år 2014 gällande andel elever som nått kunskapskraven i alla ämnen är 77,4 procent och det genomsnittliga meritvärdet är 214,8.

Av den nationella statistiken för år 2014 framgår vidare att 81,6 procent av eleverna var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Motsvarande värden för riket är 86,9 procent.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen och att lärarnas planering av undervisningen utgår från de nationella målen i läroplanen. Skolan arbetar vidare aktivt för att skapa en trygg miljö för eleverna.

Skolinspektionens samlade bedömning av tillsynen vid Alléskolan 7-9 är att skolan behöver förbättra arbetet för att ge eleverna förutsättningar att nå kunskapskraven (lägst betyget E) i alla ämnen samt att nå högre meritvärden i grundskolans årskurs 9. Alléskolan 7-9 behöver förbättra sitt arbete för elever i behov av särskilt stöd. Skolans rutiner för arbetet med särskilt stöd behöver tydliggöras och beslut om särskild undervisningsgrupp och åtgärdsprogram behöver följa författningarnas krav. Mot bakgrund av skolans kunskapsresultat och brister i arbetet med särskilt stöd behöver skolans elevhälsoarbete och speciellt tillgången till den specialpedagogiska kompetensen förbättras så att eleverna får det stöd de har rätt till. Vidare behöver det systematiska kvalitetsarbetet förbättras så att det finns en dokumentation som är tillräcklig för att ligga till grund för analyser och beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser på enhetsnivå och som ger en samlad bild av utbildningens kvalitet. Därutöver behöver urval av elever till elevens val göras i enlighet med författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Åtvidabergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Åtvidabergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Besluta om åtgärdsprogram i enlighet med författningarnas krav.
- Besluta om särskild undervisningsgrupp i enlighet med författningarnas krav.
- Utarbeta och implementera rutiner enligt författningarnas krav gällande arbetsgången för elever i behov av särskilt stöd.

Motivering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Av skollagen framgår vidare att vid utredningar av särskilt stöd ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt.

Av skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40) med kommentarer om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår även att rektor bör skapa rutiner på skolenheten för hur samarbetet med elevhälsan ska ske vid utredning av om eleven är i behov av särskilt stöd.

Av skollagen framgår vidare att om det finns särskilda skäl får särskilt stöd till en elev ges i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör. Av prop. 2009/10: 165 framgår att åtgärden att placera en elev i en särskild undervisningsgrupp ska vara ett särskilt beslut som fattas av rektorn i samband med ett beslut om åtgärdsprogram. Av skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40) med kommentarer om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att rektor ska se till att ett beslut om särskild undervisningsgrupp inte omfattar fler ämnen eller längre tidsperiod än nödvändigt. Vidare framgår att i de fall som en elev är i behov av särskild undervisningsgrupp är det viktigt att alltid utgå från elevens behov vad gäller ämnen, omfattning och tidsperiod.

Vid Alléskolan 7–9 fattar rektorn beslut om åtgärdsprogram och enligt rektorn ges särskilt stöd i alla ämnen för en elev som har behov av det. Skolans rutiner har tidigare inneburit att varje lärare utformat åtgärdsprogrammen, att ett åtgärdsprogram upprättats per ämne och att åtgärderna vanligtvis följts upp efter en termin. Enligt intervjuer

med lärare ges särskilt stöd främst i ämnena svenska och matematik eftersom det i dessa ämnen finns lärare som kan ge eleverna särskilt stöd. I övriga ämnen görs i första hand anpassningar i ämnet. Om anpassningarna inte leder till att eleven når kunskapskravet i ämnet finns ett dokument "utredning för särskilt stöd" som rektor får som underlag för beslut om ett åtgärdsprogram ska upprättas. För lärarna är det oklart hur anmälan till rektorn egentligen ska gå till. Enligt elevhälsan görs kartläggningar av elever som kan vara av behov av särskilt stöd. Att dessa kartläggningar ska göras kan beslutas av rektorn i elevhälsans möte med arbetslagen eller av mentorn och den lärare som har i sin tjänst att arbeta med elever i behov av särskilt stöd. Vid tiden för tillsynen har rektorn påbörjat ett arbete med att införa en ny rutin för arbetet med särskilt stöd, men denna har inte helt implementerats. De nya rutinerna har presenterats i skolans forum för information "Allénytt", men har i övrigt inte dokumenterats.

Vid Alléskolan 7-9 finns elever, för vilka rektorn fattat beslut om att det särskilda stödet ska ges i en särskild undervisningsgrupp. Beslutet om särskild undervisningsgrupp har föregåtts av en pedagogisk kartläggning. Rektor har dock inte fattat beslut om åtgärdsprogram för dessa elever trots att eleverna har bedömts ha behov av särskilt stöd.

Vid Alléskolan 7-9 går nyanlända elever i en egen grupp, på skolan kallad internationell klass. Ingen elev har börjat i klassen under höstterminen 2014, utan samtliga elever har gått i Alléskolan 7-9 under minst sex månader. När eleverna placerats vid skolenheten har en pedagogisk kartläggning av elevens kunskaper gjorts. Rektor har dock inte fattat beslut om åtgärdsprogram för dessa elever, trots att eleverna har bedömts vara i behov av särskilt stöd och ingen elev har nått kunskapskraven för lägst betyget E i något ämne. Rektor har inte heller fattat beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för dessa elever.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att finns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8, 9 och 11 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Åtvidabergs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Dokumentera skolenhetens kvalitetsarbete.

Motivering

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Vidare ska rektorn särskilt verka för att utbildningen utvecklas och att det på skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att på ett systematiskt och kontinuerligt sätt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inrikt-

ningen på kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analyser och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Vidare bör rektorn sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Alléskolan 7–9 följer upp kunskapsresultaten och resultatet av värdegrundsarbetet. Rektorn har följt upp kunskapsresultaten från läsåret 2013–2014 och gett arbetslagen i uppdrag att göra en analys av kunskapsresultaten. Utifrån denna analys har beslut om utvecklingsområden tagits fram för varje arbetslag. Rektorn följer upp åtgärderna i ledningsgruppen, med arbetslagsledarna och i medarbetarsamtal. Vid skolan finns minnesanteckningar från arbetsgruppernas arbete, men dessa sammanställs och dokumenteras inte på skolnivå. Vidare har Trygghetsenkätens resultat sammanställs och diskuteras på skolan i arbetslagen. Uppföljning, utvärdering och åtgärder beskrivs där efter i planen mot kränkande behandling. Någon samlad dokumentation av skolans kvalitetsarbete finns inte på skolnivå.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolan saknar en dokumentation som ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 9 §

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Åtvidabergs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Besluta om att elever i skolenhetens särskilda undervisningsgrupp har en klassplacering.

Motivering

Av skollagen framgår att det är rektorn som beslutar om skolans inre organisation. Till beslut om den inre organisationen hör beslut om fördelning av elever i klasser. Av skollagen framgår vidare att för elever i behov av särskilt stöd är utgångspunkten att stödinsatserna ska ges inom ramen för den ordinarie skolplaceringen. Om det finns särskilda skäl kan särskilt stöd ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt tillhör.

Skolinspektionen vill framhålla att fördelning av elever i klasser inte är möjlig att göra utifrån elevers behov av särskilt stöd och att en elev således inte kan vara klassplacerad i en särskild undervisningsgrupp.

Vid Alléskolan 7–9 finns elever för vilka rektorn beslutat om en placering i särskild undervisningsgrupp. Dessa elever saknar en klassplacering vid skolan. Vidare finns nyanlända elever som går i en s.k. internationell klass. För dessa elever har heller inte någon klassplacering gjorts.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i rektors arbete med att fördela elever i klasser.

Författning

2 kap. 10 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Åtvidabergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Urval till elevens val görs enligt författningarnas krav.
- Det finns tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.
- Elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Elevens val

Av skollagen framgår att tester och prov inte får utgöra villkor för antagning eller grund för urval inom en skolenhet. Enligt skolförordningen kan en huvudman som anordnar utbildning som kräver att eleverna har särskilda färdigheter i bild, idrott och hälsa, musik eller slöjd dock från och med årskurs 7 använda färdighetsprov som villkor för antagning till en viss skolenhet eller elevgrupp, grund för urval till en viss skolenhet eller elevgrupp när det finns fler sökande än platser, och villkor för fortsatt utbildning vid en viss skolenhet eller elevgrupp

Vid Alléskolan 7–9 kan eleverna välja programmeringsprofil i årskurs 8. Undervisningen bedrivs på tid för elevens val samt integrerat med undervisningen i engelska. Ett kriterium för att få söka profilen är att eleven har minst betyg E i ämnena svenska, engelska och matematik. Profilen har 20 platser fördelade på 10 pojkar och 10 flickor. Om det finns fler behöriga sökande sker lottnings.

Av bestämmelserna i skollagen och skolförordningen framgår att det endast är möjligt att göra ett urval till en elevgrupp utifrån särskilda färdigheter i vissa estetiska ämnen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att de urvalsgrunder som Alléskolan 7–9 använder för att välja ut vilka elever som får gå programmeringsprofilen, kön samt lägst betyget E i svenska, engelska och matematik, inte är förenliga med gällande bestämmelser. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Elevhälsa

Av skollagen framgår att det för eleverna i grundskolan och grundsärskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Av förarbetena (prop. 2009/10:165) till skollagen framgår att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Enligt Skolinspektionen är en god hälsa en viktig förutsättning för att klara skolan och genom elevhälsans uppdrag att arbeta förebyggande och hälsofrämjande samt att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål, finns ett tydligt fokus på sambandet mellan lärande och hälsa. En förutsättning för att detta arbete ska fungera är att det finns tydliga mål och rutiner för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Elevhälsan vid Alléskolan 7-9 består vid tillsynen av kurator, skolsköterska och studie- och yrkesvägledare. Skolpsykologisk kompetens köps in vid behov. Tjänsten som specialpedagog är vakant och det saknas specialpedagogisk kompetens på skolenheten.

I det förebyggande och utredande arbetet har kuratorn och studie- och yrkesvägledaren påbörjat arbetet med att, i enlighet med skolans nya rutin, tillsammans besöka arbetslagen för att ge stöd i arbetet med extra anpassningar och för att kartlägga elevernas behov av särskilt stöd. Skolsköterskan och kuratorn och studie- och yrkesvägledaren står också, enligt schema, i skolans informationsdisk för att träffa eleverna. Under hösten har skolan inte haft tillgång till psykolog eller personal med specialpedagogisk kompetens i detta arbete.

Enligt rektorn har det varit svårt för elevhälsan att hinna med det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Förra läsåret hade t.ex. kuratorn mindre tid för kuratorsuppdraget, men detta läsår finns det bättre förutsättningar. Detta bekräftas av kuratorn. Skolsköterskan menar däremot att hon har mindre möjlighet att arbeta förebyggande p.g.a. tjänstens omfattning. Det hälsofrämjande arbetet har heller inte diskuterats inom ramen för hennes uppdrag. Om behov uppstår kan psykologisk kompetens köpas in till det hälsofrämjande arbetet.

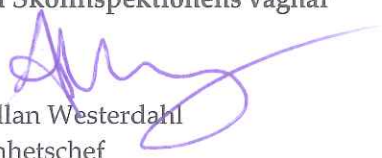
Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenheten saknar specialpedagogiska insatser så att elevernas behov kan tillgodoses. Elevhälsan saknar vidare ett samlat förebyggande och hälsofrämjande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav.

Författning

10 kap. 9 § skollagen och 9 kap 25 § skolförordningen
2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Sofia Lindstrand deltagit

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Lena Stadler
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.